

KANSALAISYHTEISKUNTAPOLITIIKAN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 4/2025

Aika: Torstai 27.11.2025 klo 12.30–15.45

Paikka: Meritullinkatu 10, 2 Kerros, K214 Seminarium / Teams

Osallistajat: (x) toiminnanjohtaja Virpi Dufva, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry
(varajäsen suluissa) (varapj.)

(-) kehittämisneuvos Kaisa Tiusanen, Esikunta, oikeusministeriö

(x) (erityisasiantuntija Maria Wakeham-Hartonen, Demokratia- ja julkisoikeusosasto, oikeusministeriö)

(x) ylitarkastaja Kari Niemi-Nikkola, Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto, opetus- ja kulttuuriministeriö

(-) (erityisasiantuntija Anssi Pirttijärvi, Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaan sivistystyön osasto, opetus- ja kulttuuriministeriö)

(-) kehittämisjohtaja Ari Evwaraye, Hallinto- ja kehittämisosasto, sisäministeriö

(-) (erityisasiantuntija Leena Seitovirta, Hallinto- ja kehittämisosasto, sisäministeriö)

(-) sosiaalineuvos Markus Seppelin, Yhteisöt ja toimintakyky –osasto, sosiaali- ja terveysministeriö

(x) (erityisasiantuntija Elina Varjonen, Yhteisöt ja toimintakyky –osasto, sosiaali- ja terveysministeriö)

(-) neuvotteleva virkamies Hanna Hämäläinen, Työllisyys- ja toimivat markkinat osasto, työ- ja elinkeinoministeriö

(x) (erityisasiantuntija Varpu Taarna, Työvoiman maahanmuutto- ja kotoutumisyksikkö, työ- ja elinkeinoministeriö)

(-) yksikön päällikkö Eevamari Laaksonen, Kehityspoliittinen osasto, ulkoministeriö

(x) (erityisasiantuntija Jussi Kanner, Kehityspoliittinen osasto, ulkoministeriö)

(-) neuvotteleva virkamies Markku Mölläri, Kunta- ja aluehallinto-osasto, valtiovarainministeriö

(-) (finanssineuvos, yksikön päällikkö Katju Holkeri, Valtionhallinnon kehittämisosasto, valtiovarainministeriö)

(x) lainsäädäntöjohtaja Johanna Korpi, Johdon tuki, ympäristöministeriö

(-) (erityisasiantuntija Heta-Elena Heiskanen, Ympäristönsuojeluosasto, ympäristöministeriö)

(-) erityisasiantuntija Elsa Mantere, Suomen Kuntaliitto

(-) (erityisasiantuntija Sami Niemi, Sivistys- ja hyvinvointiyksikkö, Suomen Kuntaliitto)

(-) johtaja Petri Keskitalo, Suomen Olympiakomitea ry

(-) (pääsihteeri Henrika Backlund, Finlands Svenska Idrott r.f)

(x) Silla Kakkola, toiminnanjohtajan sijainen, Nuorisoala ry
(x) (toiminnanjohtaja Ulla Siimes, Lastensuojelun Keskusliitto ry)

(x) yhteiskuntasuhdepäällikkö Ulla Kiuru, SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry
(-) (vaikuttamistyön asiantuntija Vanessa Westerlund, FDUV rf / SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder)

(x) pääsihteeri Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry
(x) (puheenjohtaja Marita Salo, Opintokeskukset ry)

(x) toiminnanjohtaja Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
(-) (toiminnanjohtaja Christell Åström, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry)

(-) hallituksen jäsen Ikechukwu Ude-Chime, RASMUS - Rasismin ja muukalaispelon vastainen yhdistys ry
(x) (pääsihteeri Tomi Timperi, Miesjärjestöjen keskusliitto ry)

(-) toiminnanjohtaja Annu Lehtinen, Suomen Pakolaisapu ry
(x) (koordinaattori Petri Öhman, SVK Liitto ry)

(-) toimitusjohtaja Susanna Kallama, Yhteiskunnallisten yritysten liitto Arvo ry
(x) (digi- ja innovaatiopolitiikan asiantuntija Maria Nyroos, Suomen Yrittäjät ry)

() yliopiston lehtori Petri Ruuskanen, Jyväskylän yliopisto, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos
(x) (toiminnanjohtaja Lea Ryynänen-Karjalainen, Tieteellisten seurain valtuuskunta)

(x) toiminnanjohtaja Anne Porthén, Kansalaisareena ry
(-) (Vehmersalmen pitäjäraadin puheenjohtaja Mauno Kumpulainen, Pitäjäraadit Kuopion maaseutualueilla)

Sihteeristö: (x) erityisasiantuntija Mikko Lehtonen, oikeusministeriö
(x) erityisasiantuntija Liisa Männistö, oikeusministeriö

Pysyvät asiantuntijat: (x) Ilmari Nalbantoglu, vaikuttamistyön johtaja (Outi Hakkarainen, asiantuntija, kestävä talous), Suomalaiset kehitysjärjestöt – Fingo ry

Kutsutut asiantuntijat: (-) Tanja Grén, lähetystöneuvos, ulkoministeriö
(x) Timo Karhunen, erityisavustaja, oikeusministeriö
(x) Teija Makkonen, valtiosihteeri, oikeusministeriö
(x) Marjukka Mattila, yhteiskuntasuhdepäällikkö, Olympiakomitea
(x) Maija Ojalainen, opiskelija, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry
(-) Hanna Rönty, erityisasiantuntija, oikeusministeriö
(x) Johanna Suurpää, osastopäällikkö, oikeusministeriö
(x) Juuli Heinonen, harjoittelija, oikeusministeriö

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.32. Todettiin läsnäolijat ja kokouksen päätösvaltaisuus.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin sillä muutoksella, että lisätään asiakohtaan 10. (Ajankohtaistarkastukset) peruspankkipalvelutyöryhmän kuulumiset (Petri Öhman).

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 3.1)

Hyväksyttiin muutoksitta.

4. Muutosten toteaminen neuvottelukunnan kokoonpanossa (liite 4.1)

Päätös: Todettiin neuvottelukunnan kokoonpanossa seuraavat muutokset:

Toiminnanjohtaja **Anna Munsterhjelm**in tilalle varsinaiseksi jäseneksi va. toiminnanjohtaja **Silla Kakkola**, Nuorisoala ry. Neuvottelukunnan puheenjohtaja, Suomen Olympiakomitean toimitusjohtaja **Taina Susiluoto** on omasta pyynnöstään jättäytynyt pois neuvottelukunnan puheenjohtajan tehtävästä. Suomen Olympiakomitea ei ole esittänyt Susiluodon tilalle uutta puheenjohtajaehdokasta, joten neuvottelukunnan toimintaa johtaa kuluvan toimikauden loppuun asti neuvottelukunnan varapuheenjohtaja **Virpi Dufva**, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry:n toiminnanjohtaja.

5. Neuvottelukunnan toimikauden 2022–2026 loppuraportin hyväksyminen (liite 5.1)

Puheenjohtaja totesi, että loppuraporttiluonnokseen on tehty edellisen käsittelyn jälkeen vielä muutamia tarkennuksia työvaliokunnan kokouksessa käydyn keskustelun perusteella. Lisäksi loppuraporttiin on sisällytetty ajankohtaiset viittaukset esimerkiksi EU:n uuteen kansalaisyhteiskuntastrategiaan, joka julkaistiin marraskuun puolivälissä. Myös lähdeviitteitä on tarkistettu esimerkiksi nyt kun valtioneuvoston yhteinen ohje neuvottelukunnille on julkaistu. Mikko Lehtonen esitteli luonnokseen tehdyt muutokset. Neuvottelukunta kiitti sihteeristöä raportin valmistelusta.

Päätös: Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan raportti toimikaudesta 2022–2026 hyväksyttiin kiitoksin. Raporttiin tehdään taittovaiheessa kaksi pientä nimikekorjausta. Raportti julkaistaan suomeksi ja ruotsiksi joulukuussa, ja julkaisua tuetaan neuvottelukunnan tiedotteella.

6. Keskustelu KANen suosituksista kansalaisyhteiskuntapolitiikan ja neuvottelukunnan toiminnan kehittämiseksi

Neuvottelukunta oli kutsunut kokoukseensa oikeusministerin valtiosihteeri **Teija Makkosen** ja erityisavustaja **Timo Karhusen** sekä osastopäällikkö **Johanna Suurpään** ministeriön demokratia- ja julkisoikeusosastolta. Keskustelun aluksi puheenjohtaja esitteli neuvottelukunnan loppuraportissaan esittämät suositukset kansalaisyhteiskuntapolitiikan kehittämiseksi ja valtiosihteeri kertoi oikeusministeriön ajankohtaisesta valmistelusta kansalaisyhteiskuntaan liittyen.

Valtiosihteeri Makkonen kiitti neuvottelukuntaa tärkeästä työstä. Järjestötoiminta tukee koko yhteiskunnan resilienssiä eli kriisinkestävyttä erityisesti haastavina aikoina, kuten koronapandemian, Venäjän hyökkäyssodan ja talouden taantuman keskellä. Valtiosihteeri esitti toiveen katsauksesta, jossa tarkasteltaisiin kansalaisyhteiskuntaa ja -järjestöjä koskevia kehityskulkuja viime vuosina sekä nosti esiin valtionavustusten vaikuttavuustavoitteen.

Euroopan komission oikeusvaltiokertomuksen mukaan kansalaisyhteiskunnalla on Suomessa laajat toimintamahdollisuudet ja valtio pystyy tukemaan kansalaisyhteiskunnan toimintaa monin tavoin. Oikeusministeriö vie näitä teemoja eteenpäin kansalaisjärjestöstrategian ja demokratiaohjelman avulla. Lainvalmistelun kuulemisopas on päivitetty, ja kuulemisen menetelmiä, kuten demokratiapalveluita, kehitetään edelleen.

Kansalaisjärjestöstrategiassa on huomioitu lahjoitusvähennys, ja valtiosihteeri toivoi säädöshankkeen etenevän. Suomen siirtyminen alijäämämenettelyyn kuitenkin kiristää taloudellista tilannetta, mikä korostaa tarvetta hyödyntää kaikki keinot myös EU-tasolla. Komission ehdotus uudeksi monivuotiseksi rahoituskehikseksi (2028–2034) yhdistelee rahoitusohjelmia uudella tavalla, ja valtiosihteeri kannusti järjestöjä kehittämään osaamistaan ja kumppanuuksia rahoituksen hakemiseksi. OM voi tarjota tukea tässä prosessissa. Euroopan neuvosto on tehnyt aloitteen uudesta demokratiasitoumuksesta (New Democratic Pact), joka korostaa luottamuksellista yhteiskuntaa ja vahvaa oikeusperustaa. Valtiosihteeri nosti esiin myös huolen siitä, miten nuoria saadaan mukaan järjestöihin ja politiikkaan.

Myös **osastopäällikkö Suurpää** kiitti neuvottelukuntaa yhteistyöstä ja totesi, että kuluneelle toimikaudelle on ollut ominaista merkittävien kysymysten käsittely. Oikeusministerin ja Euroopan neuvoston pääsihteerin tapaamisessa oli tuotu esiin Suomen hyviä malleja demokratian edistämiseksi. Suurpää toivoi, että haasteista huolimatta järjestöjen ja hallinnon välillä pystyttäisiin säilyttämään luontevat yhteydet, mitä avoin hallinto ja luottamus vahvistavat. Euroopassa on Suurpään mukaan laajaa huolta demokratian ja kansalaisyhteiskunnan tilasta ja sen kaventumisesta. KANEn suosituksissa korostetaan tietopohjan vahvistamisen merkitystä. Suurpää muistutti 14,4 miljoonan euron panostuksesta demokratiatutkimukseen Suomen Akatemian Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoituksella. Oikeusministeriön näkökulmasta on tärkeää pitää mielessä perusoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen ja demokratian kolmiyhteys. Uusi perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma on juuri hyväksytty. Seuraavan hallituskauden hallitusohjelmavalmistelu on käynnistymässä sekä hallinnossa että poliittisella tasolla. Virkavalmistelussa tullaan painottamaan kansalaisyhteiskunnan puolesta tehtävää työtä.

Keskustelussa KANEn ehdotusta kansalaisyhteiskuntapoliittisesta selonteosta pidettiin tarpeellisena. Selonteko tai muu vastaava raportti helpottaisi päätöksentekijöitä hahmottamaan tämän laajan kokonaisuuden ja käymään siitä parlamentaarista keskustelua. Toivottiin myös, että hallitus edistäisi lahjoitusten verovähennystä koskevaa uudistusta järjestöjen varainhankinnan helpottamiseksi. Tuotiin esiin järjestöjen osallistumisoikeuksien heikentyminen esim. jaostoissa tai hankkeiden asiantuntijatyöryhmissä.

Keskustelussa korostettiin myös lasten ja nuorten osallisuutta ja erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten mukaan saamista ja aitoa mahdollisuutta osallistua. Kansallisen lapsistrategian toimeenpanon jatkamista pidettiin tärkeänä. Todettiin, että

Vapaaehtoistyö Suomessa -tutkimuksen mukaan nuoret tekisivät mielellään vapaaehtoistyötä, jos heitä pyydetäisiin mukaan. Järjestöt tarvitsisivat tietoa, taitoa ja taloudellisia resursseja nuorten mukaan ottamiseksi. Nostettiin esiin kansalaisyhteiskuntaa ja osallisuutta koskevan koulutustoiminnan ja osaamisen lisäämisen merkitys. Kansalaisyhteiskuntaa koskevaan tutkimukseen toivottiin tulevaisuudessa resursseja. Tällä hallituskaudella edistettyjä uusia osallistumisen tapoja, ml. kansalliset dialogit, pidettiin toimivana tapana lisätä osallisuutta järjestöissä.

Päätös: Merkittiin käyty keskustelu tiedoksi.

7. Keskustelu kansalaisjärjestöstrategiasta ja sen toteuttamisesta (liite 7.1)

Mikko Lehtonen ja **Maria Wakeham-Hartonen** kertoivat kansalaisjärjestöstrategian toimeenpanon etenemisestä. Kansalaisjärjestöstrategiaa on toteutettu kesästä 2024 alkaen. Toteutus etenee pääsääntöisesti suunnitelman mukaan, ja ensimmäiset selvitykset ovat valmistuneet. Seuraavaksi on tarkoitus avata verkkokysely, jonka tuloksia hyödynnetään kansalaisyhteiskuntavisiota muodostettaessa.

Käytiin arvioivaa keskustelua kansalaisjärjestöstrategian toimeenpanosta strategian seurantaraporttia varten ja annettiin palautetta verkkokyselyluonnoksesta.

Neuvottelukunta arvioi, että kansalaisjärjestöstrategian tavoitteiden asettamisessa onnistuttiin hyvin. Esimerkiksi varainhankinnan kehittämisen nostaminen ensimmäiseksi tavoitteeksi oli hyvä valinta. Valtionavustustoiminnan kehittämistä koskeva tavoite oli perusteltu, koska se auttoi jatkamaan valtionavustustoiminnan kehittämistä ja yhdenmukaistamista. Vaikuttavuuden lisääminen voi kuitenkin helposti johtaa hallinnollisen taakan lisääntymiseen.

Kansalaisjärjestöstrategian seurannassa ja arvioinnissa on hyödyllistä pohtia, kuinka rajata vastaavanlaista strategiaa tai ohjelmaa vastaisuudessa, jotta nelivuotisen hallituskauden aikana ehditään saada haluttuja muutoksia aikaan. Tarvitaan tavoitteiden ja toimien priorisointia. Osallisuuden ja viestinnän merkitys korostuu myös. Kansalaisjärjestöstrategiaa laadittaessa ei tavoitettu niin paljon sidosryhmiä kuin olisi ollut tarpeen.

Kansalaisjärjestöstrategiaa valmisteltaessa ja toteutettaessa korostuivat valtionavustusleikkaukset osana julkisen talouden säästöjä. Se haastaa pohtimaan, mistä muusta rahoituksesta käyty keskustelu oli pois. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytysten arviointia on syytä jatkaa. Myös palveluntuottajina toimivien järjestöjen toimintaedellytyksiä on tarpeen kehittää, kun yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden strategiaa toteutetaan.

Todettiin, että verkkokysely on hyödyllinen, mutta vastaaminen voi olla vaikeaa. Esimerkiksi monivalintakysymykset helpottaisivat vastaamista. Kyselyyn on syytä lisätä myös saate, jossa korostetaan, että keskusteluun voi osallistua myös vastaamalla vaikka vain yhteen kysymykseen. Lisäksi saatteessa korostetaan, että erilaiset tahot ja toimijat voivat tehdä yhteisen vastauksen, esimerkiksi Valliraadit. Neuvottelukunnan mahdolliset kirjalliset kommentit pyydettiin toimittamaan viimeistään 3.12.2025. Verkkokysely on tarkoitus avata joulukuun puolivälissä siten, että vastausaikaa on 6–8 viikkoa. Jos aineistosta muodostuu laaja, analysointiapua voitaneen pyytää myös Valtiokonttorilta.

Päätös: Merkittiin tilannekatsaus ja käyty keskustelu tiedoksi. Neuvottelukunnan mahdolliset kirjalliset kommentit verkkokyselyluonnokseen pyydettiin toimittamaan sihteeristölle viimeistään 3.12.2025.

8. Keskustelu EU-hankerahoituksen hyödyntämistä koskevan arvioinnin tuloksista

Mikko Lehtonen kertoi EU-hankerahoituksen hakemista ja hyödyntämistä koskevasta arvioinnista, jota Valtion kestävä kehityksen yhtiö Motiva toteuttaa oikeusministeriön toimeksiannosta. Motivan tehtävänä on arvioida kansalaisjärjestöjen valmiuksia ja niiden kehittämistä sekä palveluntarpeita. Motiva tekee myös kehittämis ehdotuksia, jotta yhä useampi kansalaisjärjestö voisi hakea ja saada EU-hankerahoitusta. Arviointiraportin luonnos julkaistaan joulukuussa, ja siitä kerätään palautetta Otakantaa-palvelussa alkutalven aikana.

EU:n rahoitusohjelmat ja rahastot ovat keskenään erilaisia, ja järjestöjen valmiudet vaihtelevat merkittävästi. EU-hankerahoitus ei sovi kaikkiin tarpeisiin, eikä se korvaa kansallisia avustuksia, kuten yleisavustuksia. Koska EU-hankerahoituksen hakeminen edellyttää jo tiettyjä valmiuksia, se ei välttämättä sovellu pienten järjestöjen rahoitukseksi.

EU-hankerahoituksen hakeminen edellyttää tyypillisesti omarahoitusta. Syksyllä julkaistussa raportissa valtionavustuskäytänteiden uudistamiseksi ehdotetaan EU-rahoitteisten hankkeiden osarahoittamista valtionavustuksin ja käytänteen laajentamista. Esimerkiksi Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus myöntää vuonna 2026 uusia hankeavustuksia kahteen eri käyttötarkoitukseen, joista toinen on EU-rahoitteisten hankkeiden osarahoitus, mikä vie kansalaisjärjestöstrategian tavoitetta eteenpäin. Varainhankinnan kehittäminen on tarpeen, mutta varainhankinnan tuotot eivät välttämättä sovellu osarahoitukseen sen perusteella, mihin lahjoittaja haluaa lahjoituksensa kohdentaa.

Ministeriöiden pitäisi myös yhdessä pohtia, kuinka yhtenäistää tukea, esimerkiksi suosituskirjeiden käyttöä. Motivan arviointiraportin alustavat tulokset herättivät kiinnostusta. Puheenjohtaja kannusti jäseniä vastaamaan Otakantaa-kyselyyn.

Päätös: Kuultiin arvioinnin keskeiset tulokset ja merkittiin ne tiedoksi.

9. KANEn asettaminen seuraavalle toimikaudelle

Liisa Männistö kertoi alustavia tietoja KANEn seuraavan toimikauden asettamisprosessista ja -aikataulusta. Tarkoitus on käynnistää asettamisprosessi ja järjestöjen jäsenhaku kevään 2026 aikana. Jäsenistöä pyydettiin myös reflektimaan kulunutta toimikautta ja antamaan oikeusministeriölle evästyksiä seuraavan toimikauden asettamista varten.

Keskustelussa nostettiin esiin tarve lisätä vertikaalista vuorovaikutusta ja tuoda esiin ruohonjuuritason sekä kansalaisyhteiskunnan moninaiset näkökulmat, mukaan lukien niin sanottu neljäs sektori. Tapaamiset ja toiminta on koettu hyvin organisoiduksi ja ajankohtaiseksi, mutta esiin nousi kysymys siitä, miten jokainen voi viedä KANEssa käsiteltyjä asioita eteenpäin omissa organisaatioissaan, myös ruohonjuuritasolle. Nuorten äänen kuuluminen nähtiin tärkeänä, esimerkiksi puheenvuorojen tai edustuksen kautta.

KANEn työn poikkihallinnollinen luonne ja suhde muihin neuvottelukuntiin herätti pohdintaa, ja ehdotettiin yhteisiä kokouksia uusien näkökulmien saamiseksi.

Rahoitusleikkaukset ovat vaikuttaneet toimintaan ja fokuksen koettiin painottuneen isoihin järjestöihin. Keskusteltiin siitä, miten KANEn yhteinen ääni ja viesti näkyisi ulospäin ja miten kansalaisyhteiskunnan moninaisuus huomioidaan. Ehdotettiin tunnistettavaa vuosittaista tapahtumaa, joka puhuttelisi laajasti toimijoita. Harmitusta aiheutti monien jäsenten poisjäänti ja toivottiin lisää osallistumismahdollisuuksia sekä paikallisten ja pienempien toimijoiden mukaan ottamista. Järjestöjen ja poliittisen johdon kohtaamisia pidettiin toimivana tapana. Toivottiin tilaisuuksia, joihin saataisiin laajempi joukko järjestöjä ja hallintoa mukaan. Lisäksi pohdittiin, miten KANessa käsiteltyjä asioita saadaan vietyä laajemmin hallintoon.

KANEn toiminta on koettu merkitykselliseksi oman ja taustaorganisaatioiden ymmärryksen lisäämisessä kansalaisyhteiskunnasta sekä tieteen ja tutkimuksen äänen esiin tuomisessa. Kansalaisyhteiskunnan rooli yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa ja edunvalvonnassa nousi esiin, mutta todettiin, että vakiintuneiden järjestöjen rinnalla tulisi huomioida myös ruohonjuuritason tai ”neljännen sektorin” ja paikallisten toimijoiden merkitys jatkossa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

10. Ajankohtaiskatsaukset

- International IDEA julkaisi 11.9.2025 [The Global State of Democracy 2025](#) -raportin
- [Eurooppalainen demokratian kilpi ja EU:n kansalaisyhteiskuntastrategia](#) julkaistiin 12.11.2025
- [Euroopan neuvoston demokratiasitumus \(Democratic Pact\)](#)
- [Valtioneuvoston yhteinen ohje neuvottelukunnille](#) julkaistiin 17.11.2025
- [Väliarviointi: Avoimen hallinnon viides toimintaohjelma 2023–2027](#)
- Kuultiin VM:n peruspankkipalvelutyöryhmän kuulumiset (Petri Öhman)

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

11. Muut asiat

Ei muita asioita.

12. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti neuvottelukuntaa tämän kauden yhteisestä työstä ja aktiivisuudesta. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.45.